

et vo transiſſo rheno romanos q̄ ea loca tenebāt fugarūt paulatim aucti potentia magūtia. treueri. aggrippi-
pinā hodie coloniā sup rheno fluuio. tornacū. cameracū. remos. ſueſonā. aurelianū iuaſere. ita vt ab aq̄tania
vſq̄ ad bauariā impiū extenderēt. Clodoueo aut mortuo merone⁹ ſucceſſit fili⁹ a q̄ frāci meroringi dicti ſūt.
Poſt meroneū hilderic⁹ regnū adept⁹. dū luxurioſe viueret a ſuis pulſus ē: Egidio romano in ei⁹ locū ſuffe-
cto hilderic⁹ regno puar⁹ ad Biſinuz thurigiē regē pfugit. cui⁹ coniugē p̄ adulteriū polluit. p̄ octo aut an-
nos reuocat⁹ aggrippinā inuadēs eiectis inde romanis magni regni ſui ptē recupauit. Mortuo aut egidio
fili⁹ eius Siagri⁹ in ciuitate ſueſona regnauit. Biſina aut regina cū accepſſet hildericū regnū recupaſſe re-
licto viro ad eū pfugit a q̄ recepta ⁊ p̄ coniugē habita Clodoueu ei pepit q̄ poſtea regnū adept⁹ p̄m⁹ francoꝝ
regū xp̄i religionē accepit. a b̄tō remigio baptizat⁹. Illō aut vitate caret qd̄ pleriq̄ tradūt agrippinā ab in-
colatu francoꝝ vocatā coloniā. nā p̄uſq̄ frāci germaniā intrarēt colonia romanoꝝ appellata ē a claudio ceſa-
re p̄dita ⁊ ab ei⁹ cōiugē agrippina nūcupata. Fueſt inter clodoueu ⁊ ſyagriū aliq̄ bella. poſtremo vict⁹ ſy-
agrius ad alaricū gothoꝝ regē cōfugit q̄ non⁹ a magno alarico regnabat. Repoſcit a Clodoueo ſyagri⁹ atq̄
obtēt⁹ occidit. Romani q̄s reliq̄ p̄ galliā habitātes extermināt. Clodoueus alemaniā ſibi ſubegit. Gothiſ
q̄s ⁊ aq̄tantis bellū indixit eoſq̄ ſupauit. occiſo alarico rege. ſerf cū ad bellū p̄gredereſ ſi victoꝝ euaderet e-
quū b̄tō martino vouiſſe. q̄. xij. ⁊ centū annos añ id t̄ps vita exceſſerat. victoria potit⁹ equū tradidiſſe eūq̄
centū ſolidis redimere voluiſſe. Stetiſſe equū immobilē donec p̄ciū duplicareſ. q̄ ex re dixiſſe regē ſerf. mar-
tinū bonū auxiliatoꝝ. eſſe negotiatoꝝ carū. Hic clodoue⁹ vxorē duxit Glodoſindā filiā regis burgūdionū
q̄ cū eēt xp̄iana aduc ei pagano iūcta ē. magniſq̄ p̄ciibus virū rogabat vt baptizareſ. natoſq̄ filios clanculū
baptizabat. Eā aut q̄ Clodoueu xp̄ianū fecit eē ſerf. qz cū pugnaret p̄ ſueuos ⁊ pene vict⁹ eſſet votuſ vouit
xp̄ianū ſe futurū ſi ex p̄liſ euaderet. ob quā rē mutata fortuna ex victo victoꝝ fact⁹. ſubact⁹ ſueuis xp̄iane re-
ligioni ſe tradidit. cui⁹ poſteri in francia vſq̄ ad pipinū nauū patrē Caroli magni regnauerūt. Tūc vo hilde-
rico ſc̄do p̄ ignauitā regnū adept⁹ ē. Betōſo em̄ eo ⁊ in monaſterio retruſo pipin⁹ regnū accepit. Erāt tūc in
frācia maiores damos q̄ regnū gubernāt. Anno dñi ſeptigēteſimo mortuo Dagoberto minore frācoꝝ rege
fili⁹ ei⁹ puul⁹ i tutela pipini groſſi quē alij auſgigi filiū dicūt in tutela fuit ⁊ p̄ iſidias perijt. Tūc grūwald⁹ fi-
li⁹ legitim⁹ pipini groſſi regnū vſurpās a p̄ſanguineis Dagoberti regi defuncti capt⁹ i custodia obiit. Per
idem t̄ps galli q̄ inter ſeq̄nā ⁊ ligerim fluuiū habitabāt aduerſus frācos bella mouere ⁊ vſq̄ magūtia excur-
rentes eā ciuitatē obſederūt. Frāci rege carētes Carolū martellū ad regnū ſublimare voluerūt q̄ regnū rennu-
ens ducenū accepit galloſq̄ bello rep̄ſit. Prouiciā vo inter ligerim ⁊ ſeq̄niā q̄ nunc gandina vocabatur a ſe
carlingā vocari iuſſit. qd̄ poſtea ap̄ teuthonicos diu ſeruata ē. Hic Carol⁹ ex alpheida nobili cōcubina pi-
pini groſſi fili⁹ fuit inclit⁹ vir ⁊ bello potēs. q̄ multa ſarracenoꝝ milia gladio interemit ⁊ p̄ fuit pipini na-
ui q̄ carolū magnū genuit impatoꝝ totū orbi cognitū ex cōiugē Berta quā duxit ex grecia. Hoc ergo frāco-
rū gen⁹ cū ex ſciſthia in germaniā veniſſet ibiq̄ diu cōſediſſet germanicū effectū ē. ⁊ terrā ip̄am p̄mo habita-
uit a ſe franciā appellauit. Verū cuſ creſceret impius ita vt frācia aucta eſt adeo vt tota gallia ferme ⁊ magna
germanie ps a motibus p̄ rheneis vſq̄ ad p̄anoniē terminos francia dicereſ. nā q̄cquid frācis ſuberat fran-
cia vocabat⁹. ⁊ in duas ptes diuiſa fuit. nā qd̄ ē gallie occidentalis frācia dicebat⁹. qd̄ ē germanie francia di-
cebat⁹ orientalis. Et germaniā qd̄ ē eatenus extenderūt q̄tenus ſermo germanicus p̄tendit. nā q̄cquid eſt ci-
tra rhenu teuthonice lingue ad frāciā orientālē p̄tinit. Hec gēs ſub carolo magno romanū impiū meruit qui
afflictā longobardico bello ſedē aplicā cōſolat⁹ ē. Carol⁹ em̄ quic gallice potireſ impio german⁹ tñ fuit. i
germania nat⁹ aliuſq̄. Cui⁹ ſedes plerūq̄ i aq̄ſgrano fuit q̄ ciuitas theutonica ē. ibi pallatiū ei⁹ ⁊ caput oñ
dit. Eius poſteri impiū tenētes in gallia ⁊ germaniā regnauerunt. Deficiēte aut masculina linea impiū ad
germanos id ē ad frācas orientales redijt. i nter q̄s p̄mus habit⁹ ē otto. Eſt aut impiū ap̄ germanos nō eo
mō vt nemo ip̄are poſſit niſi german⁹ ſ qm̄ eligēdi ipatoꝝ auctaſ germaſ tradita ē. Plerūq̄ german⁹ eligi-
tur. Eā ob cauſas cū vacaſſet impiū p̄ obitū lodouici boſonis filij germani q̄ ea ptās germanū elegerunt ⁊
francū ex orientali frācia. Hec p̄miſiſſe volum⁹ qm̄ de frāconia ſermo incidit. ſunt etenī multi q̄ frācos eos
ſolūmō eē volūt qui circa pariſi⁹ habitāt ⁊ ill⁹ datus impius eē volūt q̄s recti⁹ frāci genas quis appellauerit
Franconia vo vt n̄ra etate recipiſ a meridie ſueuis ⁊ baſiarijs iūgiſ. ab occaſu rheno. ab ortu bobemos ⁊
thuringos. ſeptētrionē idē thurigi baſiic⁹ excipiūt. Prouiciā plabiſ haud ignobilis annis quē moganus
vocāt. P̄holome⁹ hūc fluuiū menū appellare videt⁹ q̄ ſupiores germanos ab inferiorib⁹ eūdē diuidere affir-
mat. neq̄ ali⁹ fluui⁹ ē q̄ eā diuiſionē aptius q̄ mogan⁹ efficere poſſit. Et hodie qd̄ ē inferiores germani vſ-
ad magūtiā p̄cedūt. abinde ſupiores vocāt. Adogan⁹ vo ex motib⁹ bohemiē ort⁹ in regiōe magūtie in rhe-
nū exonerat⁹. Ob quā rē nō defuerūt q̄ magūtiā mogūciā a mogano fluuio dici crederēt. Perlabiſ idē flu-
ui⁹ nō paucas ciuitates. qz illuſtiores ſunt Herbipolis ⁊ Frāfordia. In Herbipoli nobil⁹ ep̄i ſedes ē. qui
ſup̄ cū inferis germani oueniūt bis ſingulis annis. Ibi q̄s impatoꝝ eligiſ ex veteri cōſuetudine. Ob quas
rē palā ē impiū datū eē germanis qm̄ inter eos eligiſ ⁊ coronat⁹ ⁊ ſic demū ad culmē gl̄ie. rome q̄s diadema
ſuſcipiſ. Et i francoſia nobilis eccia bābergēſis ad annē regnicium ſita. quam fundauit heinric⁹ ſc̄d⁹
impatoꝝ. quē accole religioſe colūt ⁊ ſc̄m habēt. ibi q̄s Berēgari⁹ ſepult⁹ ē q̄ regnū italie vſurpauit ⁊ ab ot-
tonē p̄mo capt⁹ in germaniā ducit illuc exulās obiit. Sup̄a ciuitatem in edito mōte arx ē natura ⁊ arte mu-
er filia nepos. cū cōradū comitē occidiſſet. q̄ lodouici regis fuiſſe fili⁹ dicebat⁹ in hāc ſe arcē ptulit ⁊ aliquā-
diu regis obſidionē ptulit. difficilis expugnatione loci videbat⁹. Ob quā rē ad dolos recurſum ē. Otto ep̄us
in caſtra deſcenderet. quia vel pacē ei daret vel in arcē reduceret incolūmē. credidit albertus accepta iuſſurā